

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Demonstrationes
Chronologico-Historico-Juridico-Canonicæ**

Callenberg, Caspar

Coloniae, 1734

§phus Secundus. Ad Objectiunculam de Vocabulo Monasterii dat directas
Responsiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63192](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63192)

Sed quâ conscientiâ justitiæ glaucoma objiciatur, & veritati fucus fiat, viderint illi, qui hujusmodi exercent artes, ego ad directas Responsiones propero.

§phus SECUNDUS.

Ad Objectiunculam de Vocabulo Monasterii dat directas Responsiones.

Respondeo primò : si transmitterem Freckenhorstenſe, omniâque alia Canoniffarum Secularium Collegia, non eſſe his temporibus MONASTERIA, in quibus vigeat *vita communis*; fuiſſe autem talia tempore Bonifacii VIII. quid tum? Eapropter nec per *umbram* veri, Electio, Abbatiffie Freckenhorſtenſis, aliarumque Abbatiffarum, in ſimilibus Collegiis, à diſpoſitione capitis *Indemnitatibus* absoluta eſſet. Nam in illa hypothefi verba *Capitis Indemnitatibus*. §. penult. *Supradicta ſiquidem nedum in MONASTERIIS, in quibus ſunt Moniales; ſed etiam in illis, in quibus ſunt Mulieres, quæ &c. vivant, ut in Secularibus Eccleſiis Canonici Seculares, per omnia volumus obſervari*: accipienda forent *Demonſtrativè*; & non *taxativè*, ſeu *reſtrictivè*; ita, ut comprehendant Electionem Canoniffarum Secularium, quæ in illâ hypothefi vixiſſent in *Monasterio communiter*; comprehenſura etiam *Canonicas Seculares*, etſi poſtea deſertâ communitate ſingularim habitaturæ eſſent. Quod autem in illo ſuppoſito, prædicta verba *demonſtrativè*, non *taxativè*, ſeu *reſtrictivè* accipi deberent evidenter patet ex praxi totius Belgii, ex duplici concordæque Germanicarum Univerſitatum Reſponſo, ex Magiſtrali Rotæ deciſ. 17. poſt Tamburinium *de Abbat.* ex geminato S. Congregationis Oraculo, denique ex unanimi omnium Doctôrum Sententiâ : quibus moderna Canoniffarum Secularium Collegia omnia (in quibus tamen teſte experienciâ & Teſte num. 3tio, totâque Demonſtrat. I. ſingulariter vivitur & habitatur) Capiti *Indemnitatibus* ſubjiciuntur. Nam tunc etiam cenſetur & ſat certò, & clarè conſtare de ſenſu Legis, & mente Legislatoris; quando circa talem materiam, omnes, aut fere omnes Interpretes, aut Authores conveniunt; cum tot peritis in Arte ſit firmiter credendum, & adherendum. vid. num. 34.

Nu. 278.
Si C. In-
demnitati-
bus. §. Su-
pradicta.
ageret de
de Mona-
ſteriis ſtri-
ctè dictis,
tamen
verba acci-
pienda fo-
rent de-
monſtra-
tivè, &
non taxa-
tivè, &
quare?

Nu. 279.
Id morali-
ter certum,
in quo con-
veniunt
plerique
omnes.

Nec mirum me in illâ Hypothefi verba de *Monasteriis* ex Cap. *Indemnitatibus*, relata, ob Autoritatem totius Belgii, Germaniæ, Rotæ, S. Congregationis, imò omnium omnino Autorum accipere DEMONSTRATIVE. Nam etiam ceſſante tali authoritate, tantâque evidentiâ; USQUE ADEO in dubio, ſic accipienda forent verba *Capitis Indemnitatibus*; nam

Verba in dubio (ut rectè ait Roſenet. in Theſaur. L. 19. c. 10. n. 14. (accipi-
debet

debent demonstrativè, non restrictivè. *L. fin. §. Filia. 2. de Libert. legat. Bartolus* Nu. 180.
in L. Cum Pater. §. Mensa. vers. Quæro quid si Testator de legat. 2. & L. Centurio Verba in
circa fin. vers. Sed quid si dixi. de vulgari substitut. Cravett. consil. 301. de Annot. dubio de-
n. 5. Wesenbec. 2. conf. 1. n. 31. Si autem in dubio accipienda sint demonstrativè, non
 quid ni in hac claritate; cum juxta sensum omnium AA, in nostrâ hypothesi, taxativè
 non aliter, quàm demonstrativè accipi possint? *sunt acci-
 pienda.*

Finge ergo, etsi contra omnem Historiæ veritatem, contra unanimem Cano-
 nistarum Sensum, contra nostram evidentissimam Demonstrationem primam;
 finge, inquam, Caput *Indemnitatibus. §. penult.* scriptum esse Canonissis Se-
 cularibus, quæ tempore Bonifaciano ea incoluerint MONASTERIA, in quibus
communiter estum, *communiter* laboratum, *communiter* dormitum, & *com-
 munitè* sit per omnia victum; nihilominus tamen ob communem Belgii, Ger-
 mania, Rotæ, S. Congregationis, & denique Doctorum omnium Sensum,
 modernas Seculares, adeoque *singulatim* habitantes (sive intra, sive extra Mo-
 nasterium) Capiti *Indemnitatibus* adscribentem; easdem & tu, rumparis licet,
Capiti Indemnitatibus adscribere cogaris.

Et vel sola hæc ratio id robur habet, ut cuius nullis partibus infecto, per-
 suadere possit, Objectiunculam de Monasterio, nudius tertius natam, nulli
 Doctorum notam, tam esse frivolum quàm quæ maximè.

Confirmatur Responsio, primò *Caput Indemnitatibus* scriptum est, non
Monasterius materialibus, scilicet lignis, calci, lapidibus, sed Monialibus &
 Canonissis Secularibus. Ergo sicut Moniales si incendio, bello, aliòve casu
 extra Monasterium ejectæ essent, olim servare in electione debuissent *Caput In-
 demnitatibus*; ita modo Canonissæ Seculares, vi communis defectionis, à vitâ
 communi, ad vitam singularem translata. Et sicut vota intra Monasterium
 emissa obligant intra, & extra Monasterium positos; ita & *Caput Indemni-
 tatibus*.

Confirmatur secundò Jura activa & passiva; quæ olim Canonicis & Canonica-
 bus dum adhuc in Monasteriis vivebant communiter, inhærebant adhuc in-
 dubitatè inhaerent, dum singularem vitam sunt amplexi, nam quis Frecken-
 horstenses Canonissas illis jam exuet Pontificiis, vel Cæsareis, vel Episcopalibus
 Privilegiis; quæ olim dum communiter viverent, obtinuerunt; eo præcisè
 titulo, quod nunc singulatim habitent? quis illis eas privabit Bonis, Juribus,
 Libertatibus, Feudis &c. quibus in vitâ communi gaudebant; pretextu, quod
 nunc vitam degant singularem? è diverso quis illis nunc Collegium Freckenhor-
 stense Debitis, Obligationibus, Servitutibus, Oneribus &c. liberabit; quibus
 quondam obnoxium erat, dum esset Monasterium, secundum phantasiam Ad-
 versariorum acceptum? certè nemo prudens. Legis in antiquis Chartis: *Monas-
 terium Freckenhorstense* Dominium habet in illis Campis, Pratis, Sylvis, &c.

Nu. 281.

Quare Caput In-
 demnita-
 tibus. §.
 pen. etiam
 in hypothe-
 si Adver-
 sariorum,
 Canonissas
 singula-
 riter ha-
 bitantes
 tangere de-
 beat.

Nu. 282.

Eodem Jure regun-
 tur Cano-
 nissæ nunc,
 quo olim
 dum in
 Monaste-
 riis victi-
 tarent.

& dices : in iisdem , si nil aliud obstat , & Collegium Freckenhorstense obtinet dominium . Legis contra in antiquis chartis : Monasterium Freckenhorstense , tantum debet isti , vel illi : & inferes : tantum isti , vel illi debet & Collegium Freckenhorstense . A pari sic argue : Canonissarum Secularium Monasterium Freckenhorstense , in nostrâ Hypothesi subfuit capiti *Indemnitatibus* . Ergo pariter eidem subest Canonissarum Secularium Collegium Freckenhorstense .

Nu. 283. *Vita singularis, ut non Canonicos, sic nec Canonissas veteribus Iuribus eximit.* Nam certè Canonice Seculares per transitum ad vitam privatam Legum, quibus aliàs subjacebant, onus haud excusserunt. Audi Vanespenum J. E. V. part. I. tit. 33. n. 26. dicentem : *Sicut Canonicorum ad vitam singularem transitus, nullatenus ipsos Canonicos eximit, quin juxta suam institutionem Canonicè vivant; ità nec similis Canonissarum à vitâ communi ad vitam singularem transitus efficere potest, quin &c. Canonicè &c. vivant;* scilicet præscriptos Canones tam eligendi, quàm vivendi observando.

Nu. 284. *Episcopus nunc, ut olim, debet habere salutem triginta annos.* Eo tempore, quo Canonici adhuc vitam communem vivebant in Monasteriis, Episcopus eligendus debebat esse triginta annorum, *Canon. Quicumque 3. dist. 77. & Can. Episcopus 6. dist. 77.* Ibi : *Episcopum ante triginta annos &c. nullus Metropolitanorum ordinare præsumat.* Et *Novella 137. c. 2.* ibi : *Et excedere trigésimum ætatis annum.*

An Canonici post transitum ad privatam eligere possunt Episcopum 30. annis minorem? Minimè gentium. Patet ex *Capite cum in cunctis 7. de Electione*, (quod conditum est, quando dudum antè Canonici à communitate desciverant) ibi : *Nullus in Episcopum eligatur, nisi qui jam trigésimum annum ætatis exegerit.* Ita si *Caput Indemnitatibus* eo tempore conditum fuisset, quo (ut erroneè volunt Antagonistæ) Canonice Seculares vitam adhuc communem debebant, obligare illas in Electionibus Abbatissarum pergeret ad vitam singularem digressas; adeoque licèt vera essent Adversariorum Principia, quòd tempore conditi *Cap. Indemnitatibus* Canonice Seculares in communi steterint; nullatenus tamen sequeretur, eas communitate solutâ, & *Lege Capitis Indemnitatibus* solutas esse, sive jam rectè dicatur, eas in *Monasterio* impræsentiarum vivere, sive non; quod nil ad rem facit. Imò magis obligaret Lex extra Monasterium, quàm intra Monasterium positas, cum Legis ratio magis stringat extra, quàm intra Monasterium collocatas. vid. n. 200. Et hoc est argumentum ad hominem, quo (etiam in erroneo supposito suo) abunde confutantur Adversarii. Si autem usque ad eò in falsissimo supposito, quòd *Caput Indemnitatibus* conditum sit, quando Canonice Seculares tenuère vitam communem, nihilominus obliget nunc, tenentes privatam; quantò certius nunc obligabit singulatim habitantes; cum conditum sit eo tempore, quo jam Canonice Seculares omnes singulatim habitabant?

Respondeo 2dò. Finge Nomen illud *Monasterii*, quod tempore Bonifaciano Canonissarum Secularium Collegiis adhuc adhærescebat, postea aut vetustate

tem-

temporum (quæ omnia mutat) defluxisse ; aut arrogantiam & genio Seculi nostri , humilia nomina naufecantis , paulatim extabuisse , imò omnino intercidisse , penitusque ab Aulâ , quod ajunt , recessisse ; quid tum amabo ? scimus , ut hominum , sic nominum magnam esse & per frequentem mutationem . Elegantissimè Vates Venusinus : (a)

Ut silva foliis pronos mutantur in annos :
 Prima cadunt : ita verborum vetus interit ætas .
 Et juvenum ritu florent modo nata , vigentque .
 Debemur Morti . . . Mortalia facta peribunt ;
 Nedum sermonum stet honos , & gratia vivax .
 Multa renascuntur , quæ jam cecidere : cadentque
 Quæ sunt in honore Vocabula ; si volet usus ,
 Quem penes arbitrium est , & Jus , & norma loquendi .

Hinc rectè monet Gellius 1. Noct. Attic. c. 11. Vive moribus præteritis : loquere verbis præsentibus ; nam per ridiculum fuerit (verba sunt Quintiliani 1. instit. 6.) malle sermonem , quo locuti sunt homines , quàm quo loquuntur . Unde Plutarchus in libr. de Pythiæ Oraculo ait : Verba valent sicut nummi . Nempe , ut sæpe antiquantur & abrogantur pecuniæ , ità etiam vocabula : & sicut nullus est usus antiquatæ pecuniæ , ità pariter nullus est antiquati vocabuli ; quo alludit Quintilianus , dum L. 1. instit. c. 1. ait : Utendum planè sermone , ut nunc ; cui Publica forma est . Apertiùs Flaccus : (b)

licuit , semperque licebit ,
 Signatum præsentè notâ producere nomen .

Idem advertit Aristoteles de Nummorum variatione 1. Ethic. c. 5. & 1. Politic. c. 1.

Interim in hac vocabulorum Mutabilitate scimus , quòd diversitas Nominum rei substantiam non mutet . C. excommunicamus 13. de heret. Scimus pariter , quòd Nominum mutatio rem invariabilem haud quaquam vel novo Juri subjiciat , vel à veterè excuset . C. in tantum 36. de Simonia . Lactantius L. 1. c. 5. cujus hæc est clarissima ratio , quia ut ait Imperator Justinianus L. c. C. commun. de Legat. Non VERBIS , sed ipsis REBUS Legem imponimus . Ergo si mutatis Nominibus eadem res perdurent (ut hinc perdurant CONGREGATIONES SECULARIUM CANONISSARUM , etiam in eodem statu , quo fuerunt tempore conditi Capituli Indemnitatis) iidem subjacebunt Legibus ; sive iam illæ Congregationes impræsentiarum appellentur MONASTERIA , sive Capitula , sive quocunque alio Nomine veniant . Et de Nomine frustra disputatur , ubi de re per Nomen indicatâ constat . Bald. in L. Si quis in fundi vocabulo 4. ibique Alex. de Legat. 2. Ut in præsentè materiâ constat Bonifacium C. Indemnitat. §. penult. egisse

Nu. 285.
 Crebra est
 vocabulo-
 rum ut
 nummorum
 mutatio.

Nu. 286.
 Mutatio
 nominis
 non mutat
 Jus, re in-
 variatâ.

Nu. 287.
 Frustra
 disputatur
 denomine,
 dum de re
 constat.

(a) Horatius de arte poët. à v. 63. (b) Idem ibid. à v. 61.

egisse de Canonissis Secularibus, singulatiim extra communitatem viventibus. Nu. 288. *De his Canonicabus Secularibus, seu singularem vitam agentibus* [en Synonima!] *Canonissa singulatiim habitantes* *agitur c. 43. §. penult. de Elect. in 6. cujus Author est Bonifacius VIII. vid. n. 73.* *verba Vanespeni. Singulariter vivunt; nec sunt Monacha; sed &c. CANONICÆ SECULARES &c. ha sunt, de quibus loquitur &c. C. Indemnitatibus circa finem de Electione in 6. cum Gloss. vid. n. 76. verba Cardinalis Alexandrini. Imo nomen illud Canonicarum Secularium à vitâ singulari fluxit: sicuti Canonici inquit Vanespen. relatus. n. 73. post dimissam vitam communem, & arreptam singularem, dicti fuere Seculares, ad distinctionem eorum, qui vivunt sub Regulâ certa in communi; ita Canonicae NB. post transitum ad vitam singularem, dici cœperunt Canonicae Seculares. Jam autem ex ipso summario C. Indemnitatibus. §. penult. evidens est, quod §phus ille scriptus sit Canonissis Secularibus. Ergo pariter evidens est, quod sit scriptus Canonissis separatim viventibus. Vide plura totâ Demonstratione 1. 2. 3. 4. 6. & alibi.*

Quare, si in posterum Advocati Romani suam de MONASTERIO nœniam, heri compositam, omnibus retro Autoribus inauditam, praxi totius Belgii, Germanicarum Universitatum Responsis, Rotæ Rom. Decisionibus, S. Congregationis Declarationibus, omnino dissonam recantare, nobisque obstrepere perrexerint;

Romani tollent Equites, Peditésque cachinnum. (a)

Nu. 290. *Canonissa olim vocabantur Ancilla Dei, Famula Mariae, & Virgines?* *Freckenhorstenses Canonissæ, omnesque aliæ in antiquis chartis SANCTIMONIALES, Ancilla Dei, Famula Mariae, vel Virgines appellantur. His nominibus si eas nunc compellas, convitari videberis. Sed ideone alio jure reguntur jam Canonissæ, & Domicellæ Freckenhorstenses (his enim titulis absolute insigniri volunt) quàm quo SANTIMONIALES, Ancilla Dei, Famula Mariae & Virgines Freckenhorstenses olim rectæ sunt? id certè affirmare non ausis; nisi ceritum sis caput.*

Canonissa olim vocabantur Ancilla Dei, Famula Mariae, & simpliciter Virgines? qua nomina nunc stomachantur. *Olim Canonici Cathedralis Monasterienses, FRATRES S. Walburgis audiebant, ipsorum Collegium, Monasterium; à quo hodièque tota Patria, nuncupatur Monasteriensis. Sed jam aliquem ex Reverendisissimis, & Perillustribus Dominis Canonicis, FRATREM S. WALBURGIS vocita; fustuarium auferes. Et tamen, quis ideo quos campos, quæ prata, quas sylvas, quæ Jura FRATRES S. WALBURGIS possederunt, Canonicis Cathedralibus Monasteriensibus adimet, aut abjudicabit? quis inscripta olim majori apud Mimgardenses (ita Monasterienses quondam indigitabantur) Monasterio bona, Cathedrali Capitulo Monasteriensi abnegabit? si ita nemo deliret, ut ob mutationem nominum, rei Jura alteret, quis blaterare in posterum non erubescet, ideo Freckenhorstense Collegium Dispositioni Capituli Indemnitatibus, esse sub-*

ductum, (a) Horatius de Art. Poetica.

ductum, quod nomen Monasterii fortè amiserit, aut diuturnitate temporum, aut arrogantia hominum, aut certò mutatione habitationum? Profectò Authores gravissimi (ut pateat, quam inane in hac materia argumentum sit, quod in puro putò Monasterii nomine fundatur) nequidem Monasterii vocabulo, dum hanc materiam pertractant, aut de Capite *Indemnitatibus* agunt, sed aliis utuntur nomenclationibus; aut si utantur Monasterii vocabulo (ne nugivendulis criticandi præbeant, & cavillandi ansam) statim adjiciunt, quid per tò *Monasterium* intelligant.

Sic in hac materia, loco vocabuli *Monasterium* : (ut scias nullam vim ponendam in voce Monasterii) vulgò Collegium Autores ponunt : Wiestner Institut. Canon. L. 1. t. 6. n. 246. ibi : *In Germaniâ nostra sunt varia Collegia Femininarum ferè Nobilium, seu Canonissarum Secularium.* Pichler. in Candidat. Jur. Prudent. Sacr. L. 1. tit. 6. n. 78. ibi : *Sunt Collegia Feminarum Nobilium & Canonissarum.* Jacob. Wex in Ariadn. Carol. part. 4. decad. 1. cas. 3. §. 6. ibi : *Valde viget à me non ita pridem oculis inspectum Nobilissimum, & Antiquissimum Collegium Canonissarum Essendiense.* Zypæus consult. Canon. L. 3. consult. 17. cum pluribus Superioris Inferiorisque Germaniæ locis talia COLLEGIA sint fundata, & COLLEGÆ etiam utriusque Sexûs *Præbendas possideant.* & infra : *inferendum est ejusmodi COLLEGIUM potius esse Ecclesiasticum.* Et infra : *Abbatissa, quæ Collegii Caput est, & infra. usu notorium est &c. COLLEGIA hæc pro Ecclesiasticis haberi ; & infra : Sequitur hæc Collegia esse Ecclesiastica, non Laica, & infra : Præsens horum Collegiorum Status est, ut sint Ecclesia Collegiata Seculares, & infra, visitantur insuper Collegia Authoritate Ecclesiasticâ, & infra : Sacellanos producunt, & Canonicos de suo Collegio. & infra : nec sanè sine injuriâ dici possent Collegia, tam irreprehensibiliter viventia &c. & infra : hæc Collegia in Belgio, & vicina Germaniâ non tantùm esse fundata &c. & infra : Canonissarum ergò Collegia &c. Ecclesia illarum non Laica sed Collegiata Secularis. & infra : ut Collegii ea consuetudo dicatur & infra : Uniones &c. innumera facta COLLEGIIS CANONICARUM FEMINARUM. & infra : Nemo est, qui negare possit, Religiosum saltem locum dici posse hæc ECCLESIAS COLLEGIATAS SECULARES. & infra : Itaque cum Ecclesia Collegiata Canonissarum Nobilium omnes sint Insignes &c. & infra : Quod Beneficium fuerit de jure Patronatûs ejusdem COLLEGIUM :*

En quoties Zypæus in unicâ, non adeo prolixâ consultatione, CANONISSARUM receptacula, COLLEGIA, vel COLLEGIATAS Ecclesias appelliter! usque adeo expertissimus hic Autor nihil voci *Monasterii* tribuit; ut eâ in tota Consultatione vix utatur, dicatque tantum *Vers. Id quod, & In Veteribus Scripturis etiam &c. Monasteria Puellarum vocantur;* & ne autem dubites agere illum de Collegiis quæ ad *C. Indemnitatibus*, pertinent; *vers. Sed & :* ait : *Abbatissa*

Nu. 292.
Authores
dum hanc
materiam
& Caput
Indemni-
tatibus
pertra-
ctant, Mo-
nasterii
vocabulo
passim ab-
stinent, &
quare?
Nu. 293.
Utuntur
crebrius
nomine
Collegii.

Nu. 294.
Etiam no-
mine Col-
legiatae
Ecclesie.

Nu. 295.
Zypæus
Collegiata
Secularium
Canonissa-
rum Eccle-
sias ad Ca-
put Indem-
nitatibus
refert.

Q

quà Collegii Caput est &c. solenni modo ex Juris Dispositione, sicut alie veri nominis Abbatissa, eligi debet. C. Indemnitatibus. §. penult. de Elect. in 6. sed dies mæ ante deficiet, si Autores enarrare velim, qui dum de Cap. Indemnitatibus. §. penult. tractant, & Canonissarum Congregationes, Collegia, non Monasteria appellent; fat gnari Jus illud non vocibus, sed rebus scriptum esse; scilicet Canonissis Secularibus, sive jam illarum CONGREGATIONES, MONASTERIA, seu COLLEGIA, seu alio clueant nomine; Congregationes has namque, dum de Capite Indemnitatibus. §. penult. tractant, Capitula alii vocant, cum Corvino à Belderen de Person. Eccles. L. 3. tit. 3. n. 6. ibi: *Habent Capitula Canoniarum*

Nu. 296. *Montensium, & Nivellenarum à Sede Apostolicâ Privilegia &c. & immediate supra: in hujusmodi Abbatissarum Electionibus Papa, jubet Decreta in Canonicis Electionibus præscripta servari C. Indemnitatibus. §. penult. de Elect. in 6. Constat autem in Capitulis, Montensi, & Nivellensi vicitari singulatim vid. n. 91. Capituli, Conventus alii nominant cum Layman. L. 1. t. 6. in C. Indemnitatibus. §. Supradicta. ibi: Quæ de Electionibus Monialium hæc Constitutione dicta sunt, similiter servari debent in CONVENTIBUS MULIERUM, quæ Canonica vocantur.*

Nu. 292. *Alii vocantur Conventus, sicut in hac Constitutione decreta sunt de Electionibus Monialium viventium in MONASTERIIS &c. similiter observari debent in ALIIS CONVENTIBUS MULIERUM, quæ juxta consuetudinem quarundam Provinciarum &c. Ecce Author hinc rerum Germanicarum peritissimus, ne cui in Nomine Monasterii, non adeo amplius usitati, offendiculum ponat, utque reapse ostendat, nil laborandum de nomine Monasterii, Canoniarum Conventus, non Monasteria nuncupat.*

Nu. 298. *Alii cæterus indigitant cum Pichler. in Candidat. Jur. Prudent. L. 1. tit. 6. n. 78. ibi: Observanda etiam sunt in Electionibus Præpositarum non Religiosarum; sed illarum, quæ præsumunt COETIBUS MULIERUM, Ordinem Religiosum non Professarum, uti sunt Collegia Feminarum Nobilium, & Canonissarum Secularium &c.*

Alii voce Congregationis, Alii Congregationes cognominant cum Zypæo L. 3. Jur. Pontif. Noviss. num. 36. ubi de Collegio Nivellensitâ scribit: Lottarius Imperator bona divisit, partem hospitali, alteram Abbatissa, tertiam CONGREGATIONI 72. Fratrum, & Sororum attribuit.

Nu. 299. *Paucissimi nomine Monasterii utuntur. Alique ut melius intelligantur Paucissimi sanè Autorum Monasteriorum nomen Canonissarum Collegiis moderno tempore induunt; non ignari, quod ambitiosæ Canonissarum Perillustrium aures, perinde Sanctimonialium, aut Monialium, quàm Monasteriorum vocabulis exulcerentur; quam ob causam ejusmodi denominationes ab aulâ passim recesserunt. Si quis tamen Monasterii adhuc usurpent nomen, ut melius intelligantur MONASTERIUM, sive COLLEGIUM, dicunt: ita Cardinalis de Luca Practicorum Dux, in discurs. 25. de Jurisdiction. de Collegiis*

Can-

Canonissarum Secularium *Essendensi & Relinghusano* tractans, identidem hunc morem observat : Ibi : *Abbatissa &c. habet sub se MONASTERIUM, seu COLLEGIUM Relinghusanum.* Et infra : *Cujus Monasterii, seu Collegii Ecclesia annexa est cura animarum.* Et infra : *Idcirco Archi-Episcopus &c. illud Monasterium seu Collegium Relinghusanum visitare volebat.* Et infra : *Fama justificatur istud Monasterium, seu Collegium &c.* Ita ipsa Sacra Congregatio Concilii Trident. apud Pignatell. Tom. 8. Consultat. 49. n. 2. Ibi : *Electionem tamen Abbatissæ, quæ præficitur in Monasterio seu Collegio Canoniarum &c.*

Nempe Sacra Congregatio, & Cardinalis de Luca, quod more antiquo vocant Monasterium, more moderno, ut melius intelligantur, Collegium appellant. Unde licet ultrò daremus, Monasterii vocabulum, quod olim tempore Bonifaciano apud Canonissas singulatim habitantes, utcunque adhuc viguit, apud easdemmet impræsentiarum exolevisse, penitusque antiquatum esse ; quid tum? certè nec per umbram Veri inde sequeretur, Canonissas nunc, sicut tunc, singulatim habitantes, & inde Secularium Canonissarum nomen indeptas, non æquè nunc, ac tunc in Electionibus suis ad *C. Indemnitatibus §. penult.* referendas. Certè magis futilem, magis ineptam, magis falsam Objectiunculam Adversarii somniare non potuissent, quàm illam, quam contra *singularem Canonissarum vitam* sub prætextu *Monasterii* movent ; nam quàm evidens *CANONISSAS SECULARES* ad *C. Indemnitatibus §. penult.* spectare. (vid. Num. 21.) quàmque evidens est *CANONISSAS* à *singulari vitâ* primitus Secularium agnomen fortitas, tam pariter ex justæ consequentiæ Legibus luculentum est, Canonissas singulatim habitantes (sive jam earum Cætus *MONASTERIA*, sive *COLLEGIA*, sive quidvis aliud appellentur) *Capiti Indemnitatibus* esse obnoxias.

Eant igitur Defensores *Westerholici*, & ut Electionem suam à præsentaneo Naufragio liberent, sacram Anchoram in nudo Monasterii vocabulo figant. Eant, & inanissimam fabulam suam totius Belgii Praxi, Florentissimarum Universitatum Responsis, veteribus & modernis Rotæ Decretis, iteratis S. Congregationis Oraculis, unanimi denique Authorum sententiæ è diametro contrariam, quam contra *singularem Canonissarum vitam* primi confinxerunt, in solo cortice unius vocalæ, egregiè scilicet, fundent ; ridebit interim mecum totus Orbis, maxime Germania, Belgium, & Lotharingia, (quæ à temporibus Bonifacii, & dudum ante nullas vidit, vel audivit *CANONISSAS SECULARES*, nisi *SINGULATIM VICTITANTES*, imò à *singulari vitâ SECULARIUM* cognomen mutuatas) ridebit, inquam, ineruditissimas nugas, ab hominibus exteris, in Germaniæ, Belgii, & Lotharingiæ historiâ omnino peregrinis, quàm audacter, tam temerè invitâ *Minervâ* & reluctante *Apolline* confarcinatas.

Monasterium, vel Collegium Congregationes hujusmodi appellare amant.

Nu. 300. Exempla dant Cardinalis de Luca & S. Congregatio Conc. Trident.

Nu. 301. Ineptissima Exceptiuncula est, qua de voce Monasterii moventur, & quare.

Nu. 302. Exploditur Exceptiuncula isthæc.